

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2018

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

**Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету**

Заснований в 2009 році

Рівне – 2018

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна — доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна — кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович — доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Івашкевич Едуард Зенонович — доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович — доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна — доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович — доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна — доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сайчук Руслана Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сіранчук Наталія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна — кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна — кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна — кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович — кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Константинівна — кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Терещенко Тетяна Вікторівна — кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна — кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 27.11.2018 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

The article analyzes innovations in the study of English that aim to change the approach of teachers to teaching students, and from the children themselves to make not so much "knowledgeable" as many "thinking" people.

Key words: foreign language education, competence, concentric principle, competence training, subject-subject teaching, language inventory, verbal and formative assessment.

УДК 373.3.016:811.111(07):396

А.С. ДУБРОВА, І.А. ЧОРНОБАЙ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ З ПРАВОМ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

У статті проаналізовані питання підготовки вихователів з правом навчання англійської мови дошкільників, розкрито теоретичні основи їх професійної компетентності та запропоновано підходи щодо її формування на засадах акмеологічного підходу. На основі аналізу педагогічної, психологічної та методичної літератури визначено основні умови успішного розвитку професіоналізму майбутнього вихователя, запропоновано шляхи впровадження теоретичних засад у практику навчально-виховного процесу вишів України. Визначено, що для успішної реалізації акмеологічного підходу у професійно-педагогічній підготовці майбутніх вихователів ДНЗ є впровадження освітніх проектів, що сприяє компетентнісному розвитку знань, умінь у студентів, які, у свою чергу, формують освітні компетенції у межах структури професійної підготовки майбутніх спеціалістів.

Ключові слова: професійна компетентність, формування, акмеологія, акмеологічний підхід, майбутній вихователь з правом навчання англійської мови, професійні якості, особистісно-професійний розвиток, психолого-педагогічні та особистісні якості.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Проблема підготовки педагогічних кадрів у сучасних умовах гуманізації і демократизації освіти в Україні постає особливо гостро і пов'язана з тенденціями розвитку світового співтовариства. Це у повній мірі стосується питання підготовки вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку. Зміна освітньої парадигми від традиційної до особистісно-орієнтованої, Державні стандарти освіти вимагають від вищої педагогічної школи досконалої підготовки майбутніх педагогів. На нараді в МОН України з проблем навчання іноземних мов у дошкільному навчальному закладі та початковій школі наголошувалося, що перспективним шляхом забезпечення системи дошкільної освіти фахівцями з іноземних мов є підготовка дошкільних працівників із правом навчання іноземних мов.

Для створення ефективної системи підготовки педагогів до здійснення іншомовної освіти дошкільників необхідно виявити теоретичні основи формування високого рівня професійної компетентності майбутніх вчителів іноземної мови дошкільної ланки освіти.

Одним із завдань Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти до 2017 року є модернізація змісту методичної, практичної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів [5, с. 4].

Враховуючи ступеневу освіту, перехід ЗНЗ на вивчення іноземної мови з 1-го класу, наступність у навчанні дітей дошкільного віку і початкової школи, вважаємо актуальною проблему формування професійної компетентності вихователів з правом навчання англійської мови для дошкільних закладів освіти, оскільки досягнення мети сучасної дошкільної освіти пов'язане з особистісним потенціалом вихователя, його загальною та професійною культурою, без яких неможливе вирішення наявних проблем навчання та виховання дітей дошкільного віку відповідно до основних освітніх парадигм. Сучасному учителю необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до мінливих умов життя.

А це можливо лише завдяки високому рівню професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей. Ця проблема зафіксована у Державній національній програмі "Освіта", де наголошується, що один із основних шляхів реформування освіти полягає у необхідності "підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня" [3].

З огляду на це проблема формування професійної компетентності майбутніх вчителів англійської мови для системи дошкільної освіти, здатних виховувати активну, творчу особистість, знаходиться у центрі уваги багатьох науковців.

Метою статті є висвітлення теоретичних засад професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку. Виклад основного матеріалу. Досліджуючи проблему професійної компетентності майбутніх вихователів, що будуть навчати англійської мови дітей дошкільного віку, слід висвітлити поняття "якості особистості". В "Енциклопедії освіти" зазначено, що це – змістові ознаки особистості, форми існування психіки людини, яка здатна до саморозвитку, самовизначення, свідомої предметної діяльності і саморегуляції та наділена власним унікальним і неповторним внутрішнім світом [4, с. 10-19].

Тому поняття "професійна компетентність фахівця" у педагогічному навчальному закладі означає не лише засвоєння ним суми знань та формування професійних умінь, але й розвиток професійно значущих рис характеру, здібностей та якостей особистості. Як зазначає О. Котенко, професійна компетентність учителя іноземної мови – інтегроване утворення його особистості, яке синтезує в собі необхідні компетентності

(практично-методичну, психолого-педагогічну, особистісно-мотиваційну) та відповідні компетенції (мовну, мовленнєву, лінгвокраїнознавчу, дискурсивну, соціокультурну, комунікативну, здатність до самоосвіти, самопізнання, полікультурність, діалогічність тощо), взаємовплив яких сприяє ефективній педагогічній взаємодії [6].

Отже, професійне становлення майбутнього вихователя з правом навчання англійської мови дошкільників, розвиток його професійної компетентності стає можливим, на думку О. Котенко, за умови формування відповідних компетенцій, структурними елементами яких є конкретні професійні якості, узгоджені із соціальним запитом суспільства на вивчення іноземних мов, глобалізацію та інтеграцію світової спільноти. До циклу дисциплін, що забезпечують формування високого рівня психолого-педагогічної компетенції, входять: "Вступ до спеціальності", "Історія педагогіки", "Педагогіка дошкільна", "Вікова фізіологія", "Загальна психологія", "Психологія дитяча", "Психолого-педагогічні основи викладання англійської мови".

Дисципліни, що забезпечують формування високої іншомовної комунікативної компетенції, "Практичний курс англійської мови", "Іноземна мова", "Країнознавство", "Зарубіжна література для дітей дошкільного віку". Формування високого рівня методичної компетенції забезпечують такі дисципліни: "Методика навчання англійської мови дітей дошкільного віку", "Інформаційні технології в дошкільній освіті". У цьому контексті вагомим значення набуває також педагогічна практика зі спеціалізації у дошкільних навчальних закладах.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проблема професійної компетентності є дуже складною, багатоаспектною й від її розробки на теоретичному і прикладному рівнях значною мірою залежить якість підготовки сучасного педагога. Це переконливо доводять дослідження, які проводяться останнім часом науковцями-фахівцями у галузі дошкільної освіти та лінгводидактики. До перспектив наукових пошуків, які позитивно впливатимуть на виконання завдань профільної підготовки майбутніх вихователів з правом навчання дітей англійської мови, можна віднести аналіз рівня сформованості професійної компетентності у майбутніх вихователів з метою подальшого її формування та вдосконалення. Професійна компетентність не є сталою величиною. Процес її формування ніколи не завершується і може удосконалюватися постійно. Рівень та якість професійної компетентності можна оцінити лише в конкретних ситуаціях діяльності вихователя, що навчає дітей англійської мови відповідно до умов навколишньої дійсності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беленька Г.В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу : моногр. / Г.В. Беленька. – К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2011. – 320 с.
2. Буда С.В. Формування готовності студентів до іншомовної діяльності з дошкільниками. Монографія зі спецпрактикумом у двох книгах / С.В. Буда. – К. : Видавничий Дім "Слово", 2008. – 288 с.
3. Державна національна програма "Освіта" / "Україна ХХІ століття". – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Концепція Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року. – К. : Ред. журн. "Дошкільне виховання". – 2010. – 10 с.
6. Котенко О. До проблеми формування професійно значущих якостей майбутнього вчителя іноземної мови / О. Котенко // "Імідж сучасного педагога". – 2011. – № 10. – С. 62-64.
7. Шапаренко Х.А. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на засадах акмеологічного підходу / Х.А. Шапаренко. – Рукопис.
8. Шкваріна Т.М. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до здійснення іншомовної освіти дошкільників : монографія / Т.М. Шкваріна. – Умань : УВПП, 2008. – 392 с.
9. Іноземні мови в дошкільній і початковій школі : Всеукр. нарада // Освіта України. – 2009. – 13 лютого 2009 р. – № 12 (992). – С. 1-2.
10. Шкваріна Т.М. Методика навчання іноземної мови дошкільників : Навчальний посібник / Т. М. Шкваріна. – К. : "Освіта України", 2007. – 300 с.

The problem of training preschool English teachers was analyzed in the article, the theoretical bases of their professional competence were characterized and the tools of its forming were suggested. Based on the analysis of educational, psychological and methodical literature the main conditions for successful development of future preschool teachers' professionalism were described and the ways of implementation the theoretical foundations into practice of educational process of Ukrainian universities were suggested. It was determined that the introduction of educational projects that promotes the competence development of students' knowledge and skills, which in turn forms their educational competencies within the structure of the future specialists' training is necessary for successful acmeological approach implementation in future preschool teachers professional training.

Key words: professional competence, forming, acmeology, acmeological approach, future preschool English teacher, personal and professional development, psychological, pedagogical and personal qualities.

ЗМІСТ

Ясногурська Л.М., Погонюк Н.А. Класифікація українських та англійських фразеологізмів із концептом «Щастя – Нешастя»	3
Ясногурська Л.М. Структурно-семантичні особливості репрезентації концепту «Love» в сучасній англійській мові.....	7
Мороз Л.В., Мороз Н.М. Концептуалізація «Ненависті» в українській та американській мовних свідомостях.....	13
Ясногурська Л.М. «Кохання» як лінгвокультурний концепт в сучасній англійській мові.....	18
Мороз Л.В. До питання художньої об'єктивації рольової лірики.....	22
Мороз Л.В. Теоретичні аспекти рольової лірики	23
Романюк С.К., Захожа А.Ю. Вивчення англійської мови в рамках нової української школи.....	26
Дуброва А.С., Чернобай І.А. Теоретичні основи професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку: акмеологічний підхід.....	29
Данілова Н.Р., Миронець І.В. Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти... ..	31
Мороз Л.В., Деркач Т.В. Початковий етап вивчення німецької мови в умовах нової української школи: компетентнісний підхід.....	33
Василькевич С.С., Денейчук М.О. Особливості інклюзивного навчання в країнах Європи та України... ..	35
Павелків К.М., Господариско А.А. Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування	37
Ясногурська Л.М., Шеремет М.С. Важливість вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку.....	41
Лук'яник Л.В., Ткачик А.Ф. Народознавчий підхід у навчанні та вихованні учнів початкових класів на уроках читання	43
Іванова Л.І., Ткач Т.В. Реалізація літературознавчого принципу на уроках літературного читання	45
Лук'яник Л.В., Чуприк А.В. Теоретико-практичні основи формування діалогової компетенції учнів початкових класів	48
Павелків К.М., Сахарчук І.В. Особливості вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку.....	50
Юркевич Ж.В. Використання прислів'їв і приказок на уроках англійської мови у школі.....	53
Павелків К.М., Лавренюк В.М. Актуальність вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку.....	57
Іванова Л.І., Захожа А.Ю. Робота з дитячою книгою в умовах організації освітнього простору нової української школи	60
Ковалюк В.В., Антонюк О.В. Специфіка використання евристичних методів навчання молодших школярів у процесі вивчення англійської мови	63
Лук'яник Л.В., Тукурєва Т.В. Інтегроване навчання у змісті початкової освіти	65
Ткачук О.С., Нечипорчук В.І. Інтеграція навчальної діяльності на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах	67
Романюк С.К., Хаєцька О.В. Інноваційні технології у вивченні англійської мови у початковій школі	71
Ясногурська Л.М., Ничипорук М.А. Впровадження гри у процесі навчання іншомовної лексики у початковій школі	74
Іванова Л.І., Хаєцька О.В. Особливості організації педагогічного керівництва формуванням самостійного читача у системі класного та позакласного читання	77
Данілова Н.Р., Губеня А.О. Вплив дидактичних ігор з англійської мови на розвиток інтелекту дошкільників	81
Романюк С.К., Долід Т.Г. Використання lego-технології під час уроків англійської мови в освітньому просторі початкової школи.....	85
Романюк С.К., Басюк Ю.С. Використання комп'ютерних ігор для вивчення англійської мови в ЗДО	87
Ковалюк В.В., Жовнір А.О. Використання ігрового методу на заняттях англійської мови у закладі дошкільної освіти	90
Мороз Л.В., Мулик Д.В. Методи навчання дітей дошкільного віку іноземної мови	92
Романюк С.К., Кирушок В.А. Казка та її роль на уроках англійської мови в початкових класах	97
Іванова Л.І., Шевчук М.М. Дидактична гра як дієвий метод організації літературознавчої діяльності молодших школярів на уроках літературного читання	99
Ясногурська Л.М., Гачкевич О.В. Кейс-метод на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням у процесі навчання студентів немовних спеціальностей у ВНЗ	102
Іванова Л.І., Крук Н.В. Особливості природознавчого компонента у змісті чинних навчальних програм	104
Павелків К.М., Самчук О.Л. Розвиток мовленнєвої англійської активності дітей дошкільного віку засобами гри	107

<i>Лук'яник Л.В., Кардач А.П.</i> Теоретичні основи опрацювання народознавчих текстів на уроках читання	111
<i>Ясногурська Л.М., Кондюк І.Р.</i> Використання музики на заняттях з англійської мови в закладах дошкільної освіти	113
<i>Ковалюк В.В., Почтарук О.О.</i> Значення сюжетно-рольової гри на заняттях з іноземної мови	116
<i>Ясногурська Л.М., Кононюк В.В.</i> Аббревіатури сучасної англійської мови як складова молодіжного інтернет-сленгу	118
<i>Лук'яник Л.В., Бармак А.М.</i> Виразне читання як навчально-методична проблема	120
<i>Трофімчук В.М., Дмитроца М.Г.</i> Засоби навчання іноземних мов у початкової школі	122
<i>Дуброва А.С., Котирло М.М.</i> Дистанційне навчання англійської мови студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти	125
<i>Денисюк Л.В., Ливицький Б.О.</i> Особливості вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями	129
<i>Романюк С.К., Проценко Н.Ю.</i> Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови	132
<i>Шадюк О.І., Мусійчук Т.А.</i> Педагогічні умови духовно-морального виховання дітей дошкільного віку на заняттях з англійської мови	135
<i>Ковалюк В.В., Танадинка М.Є.</i> Особливості використання музичних римів у процесі вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку	137
<i>Ясногурська Л.М., Гром'як Л.Т.</i> Іноземна мова з раннього дитинства: вимога часу чи необхідність	140
<i>Денисюк Л.В., Ковлєва Д.В.</i> Прості способи покращити розмовну англійську і подолати мовний бар'єр	142
<i>Трофімчук В.М., Корецька Т.С.</i> 8 порад, як вчити англійську мову за допомогою музики	144
<i>Трофімчук В.М., Почтарук Ю.О.</i> Значення вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку	147
<i>Лук'яник Л.В., Конончук Ю.О.</i> Система роботи над засвоєнням учнями початкових класів граматичного поняття «Прикметник»	150
<i>Лук'яник Л.В., Мись К.Ю.</i> Вивчення частин мови в початковій школі на засадах компетентнісного підходу	152
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Art translation and the category of expressiveness in this estetic paradigm	154
<i>Івашкевич Е.З., Яцюрник А.О.</i> Cognitive psychology and the concept of social intelligence	158
<i>Сіранчук Н.М., Скопа Н.М.</i> Формування географічної компетентності учнів під час вивчення курсу «природознавство» в учнів початкових класів	164
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	167
ЗМІСТ	169

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 27.11.2018 р.
Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2